

● Kuudesluokkalaisten Kaarlo Stählin luokka opiskeli päivän päätteeksi englantia.

● 2A-luokan Miina Hänninen roikkui etsivätoimistoksi nimetyn luokkansa ovella.

● Musiikin tunti sai liikettä 2A-luokan Eeli Nukariin (vas.), Ruusa Lehtoon, Alvari Pihlajaan, Iita Muiluun, Johannes Hellaan, Kasper Tähteen, Eero Hekkalaan, Tuomas Yalahoon, ja Lila-Sofi Lindgreniin.

suurimmista muutoksista juuri sen, että yksin puurtamisesta on siirretty ryhmätyöskentelyyn.

Jos vielä 20–30 vuotta sitten ryhmätyöt olivat kuin palkinto tai hengähdystauko ”normaalista” opiskelusta, nyt ryhmässä toimiminen on lasten jokapäiväinen perustaito. Se on valmistautumista tulevaisuudessa siirtävän työelämään.

Luumi on ehdottomasti halunnut pitää oppikirjat olennaisena osana opetusta. Kirjoihin liittyy kuitenkin nykyään myös digiaineistoja, kuten erilaisia visualisointeja, animaatioita, kuvia ja videoita. Lisäksi Luumi käyttää opetuksessa säännöllisesti sekä perinteistä liitutaalua että digitaalista taulua.

Erilaiset mahdollisuudet järjestää opetusta auttavat myös oppilaiden yksilöllisten tarpeiden huomioimisessa. Muuttuvien opetusmetodien keskellä Luumi korostaa useaan kertaan suomalaisen koulun turvallisuutta, kuten sitä, että oppilas kokee tulevansa hyväksytyksi omana itsenään.

– Maailma on monimutkainen, ja uusia asioita tulee paljon. Meidän pitää pystyä opettamaan lapsille perustaitoja turvallisessa ympäristössä.

Kuudennen luokan englannin tunnilla lapset kuuntelevat nauhalta tulevia englanninkielisiä katkelmia ja yrittävät äkätä, mitä ammatteja niissä mainitaan.

Hetken kuluttua Norssin alakoulun kielen opettaja **Mari Kalaja** viittoo meidän viereiseen luokkaan juttelemaan rauhassa. Siellä hän kertoo, että koulu on nyt eri planeetta kuin hänen aloittaessaan Norssin alakoulun kielen opettajana 23 vuotta sitten. Hän itse opettaa englantia ja ranskaa, ja varsinkin ensin mainitun kielen asema on sementoitunut alakoululaisten keskuudessa. Englannin kieli tulee lapsia vastaan kaikkialla.

– Se on enemmänkin itsestäänselvyys ja kansalaistaito kuin vieras kieli, Kalaja tiivistää.

Oppilaat tykkäävät hirveästi olla koulussa.

Myös opetus on muuttunut toiminnalliseksi suuntaan. Kieliopin täydellistä osaamista tärkeämpää on nyt rohkaista lapsia kielen käyttämiseen todellisissa tilanteissa.

Kalaja kertoo, että esimerkiksi kuudennen luokan oppilaiden kanssa saatetaan käsitellä englanniksi vaikkapa kierrätykseen, luonnonsuojeluun tai muihin oppilaiden mielenkiinnon kohteisiin kuuluvia asioita.

– Oppilaat tykkäävät hirveän paljon, kun kielen käyttö sidotaan elävään elämään, eikä opetus ole vain Jack and Jill went up the hill -tyyppisiä loruja ilman yhteyttä realimaailmaan.

Erot oppilaiden välillä ovat kasvaneet. Eri-tyistäropeita tunnistetaan nyt aiempaa paremmin, ja niitä pitäisi pystyä ottamaan opetuksessakin yksilöllisemmin huomioon.

– 22 oppilaan ryhmässä osaamisen taso heittelee laidasta laitaan. Opettajan haasteena on eriyttää opetusta, löytää kullakin keskitie ja varmistaa, että kaikki hallitsevat opetus suunnitelman mukaiset asiat.

Arviointia tehdään pitkin lukuvuotta niin, että oppilaalle antavat palautetta opettajan lisäksi myös luokkakaverit. Itsearviointinallakin on tärkeä merkitys.

– Kokeiden rooli on enemmän diagnosoida, pitääkö asioita kerrata vai voidaanko mennä eteenpäin.

Uuden opetus suunnitelman mukaan oppilaat saavat nyt jo ensimmäisellä luokalla valita A1-kielen eli ensimmäisen vieraan kielen. Jyväskylässä valinta tehtiin tänä vuonna ensimmäistä kertaa, ja englannin ylivoima oli murskaava: koko kaupungista ei löytynyt riittävästi innostuneita eka-luokkalaista minkään muun vieraan kielen ryhmän perustamista varten.

Norssissa ylempillä luokilla espanjan kieli on viime vuosina noussut hieman yllättäväankin suosioon. Kalaja suosittelee lapsille mahdollisimman monipuolista kielivalikoimaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

– Vanhemmille yritän sanoa, että koulussa saa lapselle ilmaisen kielikoulutuksen myös harvinaisista kielistä. Hyvä opetusta halvalla!

Kolmen maissa iltpäivällä koulun käytävät ovat lähes autiot. Rehtori Markus Leppiniemi löytyy vielä huoneestaan.

Leppiniemi puhuu vielä opetus suunnitelma ja sen tulkinnasta. Hän sanoo, että Opetushallitus olisi voinut nykyistä paremmin pohjustaa ja avata sitä, mitä opetus suunnitelman milläkin kohdalla tarkemmin tarkoitetaan.

– Nyt se tulkinta jätettiin kouluille.

Se taas on johtanut siihen, että erilaisia tulkintoja on yhtä paljon kuin tulkitsijoitakin, ja siksi mediassa esiintyy kauhukertomuksia jopa lasten heitteillejäämisestä.

Tästä huolimatta Leppiniemi pitää nykyistä opetus suunnitelmaa parhaana koskaan näkemänään. Siinä otetaan hänen mielestään hyvin huomioon laaja-alaisen oppimisen tavoitteet. Tarkoitus on antaa lapsille valmiuksia pysyä mukana muuttuvassa yhteiskunnassa. Sisältöjä tärkeämpää on Leppiniemen mielestä ymmärtää oppimisen prosesseja.

– Ennen viisaus oli muistamista, mutta nykyajan viisaus liittyy siihen, että osaa jäsentää tietoa, erottaa olennaisen

ja yhdistellä asioita mielekkäällä tavalla. Faktatiedolla ei ole merkitystä, jos ei ymmärrä, mihin kokonaisuuteen se liittyy.

Laadukasta oppiminen on silloin, kun siinä ajatukset yhdistyvät tunteisiin. Niitä voidaan virittää kokemuksilla – oppilaat voivat esimerkiksi mennä metsään tutkimaan aluskasvillisuutta ja nimeämään ja mittailemaan puita sen sijaan, että katsoisivat puiden kuvia vain kirjasta.

Leppiniemi on ollut lähes koko työuransa Norssissa, ensin luokanopettajana, sitten rehtorina. Hänellä on aina ollut motto ”vähemmän mutta laadukkaammin”.

– Jos ahnehtii asioita, joita ”pitää käydä läpi”, sillä ei ole todellisen oppimisen kanssa mitään tekemistä. Laadukas oppimisprosessi vaatii aikaa, ja kun se toteutuu, voi oppia jotain muutakin.

Päivän päätteeksi on kysyttävä vielä yhdestä konkreettisesta asiasta, josta monella takavuosien lapsella on puistattavia muistoja. Vieläkö jälki-istuntoja ja rehtorin puhutteluja käytetään kouluissa rangaistumetodina?

Ei oikeastaan, Leppiniemi kertoo.

– Mietitään vaikka jälki-istuntoa. Jos ajatellaan, että koulussa on kivaa ja siellä tehdään mukavia asioita, niin miksi rangaistamme ketään niin, että koulussa pitäisi viettää vielä enemmän aikaa?

Niinpä ainakin alakoulussa jälki-istunnot ovat kadonneet lähes kokonaan, ja tilalle ovat tulleet kasvatuskeskustelut, joissa lapsen tilanteesta käydään vuoropuhelua koulun ja kodin kesken. Joskus toki tarvitaan rehtorin puuttumistakin, mutta ei kovin usein.

Ylipäätään Leppiniemi sanoo, että varsinkin alakoulussa lapset käyttäytyvät todella hyvin, koska koulussa on paljon kavereita ja siellä on kivaa tekemistä.

– Oppilaat tykkäävät hirveästi olla koulussa. ●